

Диссертациялық кеңестің 2024 жылғы жұмысы туралы

ЕСЕБІ

Нұр-Мұбарак Египет ислам мәдениеті университеті жанындағы Диссертациялық кеңес

Исламтану/Дінтану бойынша Диссертациялық кеңес

Диссертациялық кеңестің төрағасы

Сатершинов Бақытжан Меңлібекұлы

Диссертациялық кеңес төрағасының орынбасары

Құрманбаев Қайрат

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің Ғылым және жоғары білім саласында сапаны қамтамасыз ету комитеті төрағасының 2023 жылғы 14 шілдедегі № 344 бұйрығымен бекітілген.

Диссертациялық кеңеске

8D02201 «Исламтану» мамандығы бойынша;

8D02202 «Дінтану» мамандығы бойынша диссертация қорғауын қабылдауға рұқсат берілген.

1. Өткізілген отырыстың саны туралы деректер

2024 жылы Диссертациялық кеңесте 2 диссертанттың диссертациялық жұмысының қорғауы өтті. Есеп беріліп отырған мерзімге дейін кеңесте 2 отырыс өткізілді.

2. Өткізілген отырысқа қашықтан қатысқан кеңес мүшелерінің тегі

Исмаил Чалышкан – Ислам ғылымдарының докторы, профессор. Анкара университеті Иләһият факультетінің профессоры. Түркия, Анкара (онлайн қатысты)

3. Оқу орны көрсетілген докторанттар тізімі

№	Т.А.Ә.	Мамандығы	Диссертация тақырыбы	Ғылыми кеңесшілері	ЖОО
1	Шоқай Еркінбек Керімбекұлы	Дінтану	«Такфиризм идеологиясы: тарихи қалыптасуы және теологиялық аспектілері»	Отандық ғылыми кеңесші: Керім Шәмшәдин Тұрсынұлы – филология ғылымдарының докторы, профессор. Нұр-Мұбарак Египет ислам мәдениеті университеті Әбу Ханифа орталығының директоры. Шетелдік: Микати Рафат – Заң және теология ғылымдарының докторы,	Нұр-Мұбарак Египет ислам мәдениеті университеті

				профессор. Триполи университетінің ректоры (Ливан Республикасы).	
2	Илесбеков Бижан Оразалиевич	Исламтану	«Ахмад ибн Мансур әл-Испиджаби (480\1087 ж.қ.б.) және оның «Шарх Мухтасар әт-Тахауи» еңбегі»	Отандық ғылыми кеңесші: Шамшәдин Керім Тұрсынұлы – филология ғылымдарының докторы, профессор. Нұр-Мұбарак Египет ислам мәдениеті университеті жанындағы «Әбу Ханифа» ғылыми-зерттеу орталығының директоры. Шетелдік ғылыми кеңесші: Кемал Иылдыз – PhD доктор, профессор. Мармара университеті Илахият факультеті, Ислам ғылымдары кафедрасы (Стамбул, Түркия).	Нұр-Мұбарак Египет ислам мәдениеті университеті

4. Жыл ағымында кеңесте қаралған диссертацияларға қысқаша талдау

4.1. Қаралған жұмыс тақырыбына талдау

Қорғалған диссертациялық жұмыстардың тақырыбы дінтану, исламтану бағыттарында, соның ішінде діндегі такфиризм құбылысымен және қазақ жерінен шыққан ортағасырлық дін ғалымы Ахмад ибн Мансур әл-Испиджабидің «Шарх Мухтасар әт-Тахауи» атты еңбегімен байланысты.

1. Шоқай Еркінбек Керімбекұлының «Такфиризм идеологиясы: тарихи қалыптасуы және теологиялық аспектілері» тақырыбындағы диссертациялық жұмысында діндегі такфиризм құбылысының пайда болуы мен белең алуы теориялық және эмпирикалық зерттеулер негізінде зерттеліп, бүгінгі отандық гуманитарлық ғылым талаптарына жауап беретіндей ғылыми нәтижелер ұсынылған. Диссертациялық зерттеу жұмысының нәтижесі мен контенті Қазақстандағы дінтану, исламтану және теология бағыттары бойынша білім алушылардың, сондай-ақ діндегі радикализм мен экстремизм құбылысын зерттеушілердің ғылыми қорын байытады.
2. Илесбеков Бижан Оразалиевичтің «Ахмад ибн Мансур әл-Испиджаби (480\1087 ж.қ.б.) және оның «Шарх Мухтасар әт-Тахауи» еңбегі» тақырыбындағы диссертациялық жұмысында Қазақ жерінде қалыптасып, дамыған ортағасырлық дәстүрлі діни мектептердің тарихы, ғылыми дереккөздері мен діни концепциялары теориялық және деректанулық зерттеулер негізінде зерттеліп, бүгінгі отандық гуманитарлық ғылым талаптарына жауап беретіндей ғылыми нәтижелер ұсынылған. Диссертациялық зерттеу жұмысының нәтижесі мен контенті Қазақстандағы дінтану, исламтану және теология бағыттары бойынша

білім алушылардың, сондай-ақ дәстүрлі ислам негіздерін, ислам құқығын, ислам құқығы бойынша қолжазбаларды зерттеушілердің ғылыми қорын байытады.

4.2 Диссертация тақырыбының ұлттық мемлекеттік бағдарламалармен, сондай-ақ республикалық мақсатты және өңірлік ғылыми және ғылыми техникалық бағдарламалармен байланысы

Диссертациялық кеңестің отырыстарында қаралған диссертациялар Нұр-Мұбарак Египет ислам мәдениеті университетінің Білім беру бағдарламаларына, Университеттің Даму стратегиясына, Дінтану және Исламтану кафедраларының ғылыми зерттеу жоспарларына сәйкес орындалған. Сондай-ақ диссертациялық жұмыстың Қазақстан Республикасында «дәстүрлі ислам» концепциясын негіздеп, дамытуға байланысты мемлекеттік бағдарламалар мен жобаларға қатысы бар.

4.3 Қаралған жұмыстардың ғылыми нәтижелерінің пайдалану деңгейіне, нақты жұмыстар нәтижелерін кеңінен енгізу жөніндегі ұсыныстарға талдау

1. Шоқай Еркінбек Керімбекұлының «Такфиризм идеологиясы: тарихи қалыптасуы және теологиялық аспектілері» тақырыбындағы диссертациялық жұмысының ғылыми нәтижелерінің пайдалану деңгейі салааралық болып табылады. Ғылыми ізденістің тұжырымдары дінтану, ислам тарихы, ислам теологиясы, ислам құқығы, сондай-ақ жалпы дін, теология және террология салаларын кешенді зерттеу жұмыстарында маңызды, сонымен қатар, Қазақстандағы діни құбылыстардың, соның ішінде діни радикализм мен діни экстремизмнің пайда болуы мен белең алу қарқынын зерттеп зерделеуге өзіндік үлес қосады. Диссертация жұмысының тұжырымдары мен ғылыми нәтижелерін дінтану, исламтану және теология бағыттары бойынша білім алатын орта-кәсіби колледждерде және жоғары білім беретін оқу орындарында, ғылыми институттарда ғылыми материал ретінде пайдалануға болады.

2. Илесбеков Бижан Оразалиевичтің «Ахмад ибн Мансур әл-Испиджаби (480\1087 ж.к.б.) және оның «Шарх Мухтасар әт-Тахауи» еңбегі» тақырыбындағы диссертациялық жұмысының ғылыми нәтижелерінің пайдалану деңгейі салааралық болып табылады. Ғылыми ізденістің тұжырымдары исламтану, деректану, ислам тарихы, ислам құқығы, сондай-ақ жалпы ислам құқығы және фикһ ілімі бойынша қолжазбалар салаларын кешенді зерттеу жұмыстарында маңызды, сонымен қатар, Қазақстандағы дәстүрлі діни мектептердің, соның ішінде ханафи мәзһабы негізіндегі дәстүрлі діни-құқықтық мектептің қалыптасуы мен даму кезеңдерін, ғылыми мұралары мен ғылыми генеалогиясын зерттеп зерделеуге өзіндік үлес қосады. Диссертация жұмысының тұжырымдары мен ғылыми нәтижелерін исламтану, дінтану және теология бағыттары бойынша білім алатын орта-кәсіби колледждерде және жоғары білім беретін оқу орындарында, ғылыми институттарда ғылыми материал ретінде пайдалануға болады.

5. Рецензенттердің жұмысына талдау

1. Ph.D докторант Шоқай Еркінбек Керімбекұлының «Такфиризм идеологиясы: тарихи қалыптасуы және теологиялық аспектілері» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына келесі рецензенттер тағайындалды:

1. Бағашаров Құдайберді Сабыржанұлы – Ph.D докторы, қауымдастырылған профессор (доцент). SDU университетінің профессоры.

2. Смағұлов Мұрат Нұрмұхамбетұлы – PhD докторы. Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің оқытушысы.

2. Илесбеков Бижан Оразалиевичтің «Ахмад ибн Мансур әл-Испиджаби (480\1087 ж.қ.б.) және оның «Шарх Мухтасар әт-Тахауи» еңбегі» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына келесі рецензенттер тағайындалды:

1. Досай Кенжетай Тұрсынбайұлы – философия ғылымдарының докторы, профессор. Қожа Ахмет Ясауи атындағы халықаралық қазақ-түрік университетінің профессоры.

2. Қайрбеков Нұрлан Евфратұлы – (PhD), Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің оқытушысы.

Рецензенттер диссертацияларды және жарияланған жұмыстарды зерделеу негізінде Диссертациялық кеңеске жазбаша пікірін ұсынды. Онда диссертациялық жұмыс тақырыптарының өзектілігі, диссертацияда тұжырымдалған ғылыми қағидалар, қорытындылар, ұсынымдар және практикалық құндылығы негіздемесінің дәрежесі, олардың жаңалығы бағаланып, докторантқа тиісті бағыт бойынша философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесін беруге ұсыну туралы қорытынды берілген.

Рецензенттердің пікірлері Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011ж. «31» наурыздағы №126 бұйрығымен (2012 жылғы 18 мамырдағы № 225, 2013 жылғы 4 мамырдағы №172, 2016 жылғы 21 қаңтардағы №56, 2018 жылғы 28 қыркүйектегі №512, ҚР Білім және ғылым министрінің 09.03.2021 № 98 бұйрығымен бекітілген өзгерістер мен толықтырулармен бірге) Диссертациялық кеңес туралы үлгі ережесінің талаптарына сәйкес орындалған және рәсімделген.

6. Ғылыми кадрларды даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі ұсыныстар

8D02201 «Исламтану» және 8D02202 «Дінтану» мамандықтары бойынша Диссертациялық кеңестің жұмыс мерзімінің 2025 жылдан кейін де жалғасын табуын ұсынамыз.

7. Философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесіне ізденушілердің қаралған диссертациялары туралы деректер

	8D02202 «Дінтану»	8D02201 «Исламтану»
Қараудан алынып тасталған диссертациялар	-	-
Оның ішінде диссертациялық кеңестің алып тастағандары	-	-
Рецензенттердің теріс пікірін алған диссертациялар	-	-
Қорғау қорытындысы бойынша оң нәтиже алғандары	1	1
Оның ішінде басқа оқу орындарынан	-	-
Қорғау қорытындысы бойынша теріс шешім алғандары	-	-

Оның ішінде басқа оқу орындарынан	-	-
Қорғалған диссертациялардың жалпы саны	1	1
Оның ішінде басқа оқу орындарынан	-	-

Диссертациялық кеңес төрағасы

Б.М. Сатершинов

Диссертациялық кеңестің

Ғалым хатшы

А.Б. Әкімханов

13.01.2025 ЖЫЛ